LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ

VILNIAUS REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS

IŠVADA

2025 m. gegužės 13 d.,

Vilnius

Posėdžio pirmininkas – Dalia Dijokienė.

Posėdžio sekretorius – Martyna Skomskytė

Vilniaus Regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai dalyvavę priimant sprendimą: Dalia Dijokienė, Edgaras Neniškis, Marija Nemunienė, Rūta Leitanaitė (tik atviroje dalyje), Vaidotas Kuliešius, Julius Šeibokas, Vitas Karčiauskas, Aurimas Syrusas, Algimantas Pliučas, Algirdas Umbrasas, Tomas Lapė. Kitų Regioninių architektūros tarybų nariai: Mindaugas Stepanas (Panevėžio RAT).

Pareiškėja: Vilniaus miesto savivaldybės administracija, atstovaujama vyriausiosios architektės Lauros Kairienės ir Architektūros skyriaus vedėjos Aurelijos Paškauskienės.

Posėdis vyko 2025 m. gegužės 13 d. mišriu būdu (Lietuvos architektų rūmų posėdžių salėje (Kalvarijų g. 1, LT-09310 Vilnius) ir nuotoliniu būdu „Zoom“ platformoje (Meeting ID: 857 9650 5094).

Posėdžio vaizdo, garso įrašai: darytas vienas (1) garso įrašas „VRAT posėdis 2025-05-13.mp3“ (įrašo trukmė 03:43:05).

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi 2025 m. gegužės 13 d. Vilniaus regioninė architektūros taryba (toliau – Taryba) svarstė Vilniaus miesto savivaldybės administracijos prašymą dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje projektuojamų objektų, kurių architektūrinėms idėjoms įvertinti privaloma skelbti projektų konkursus“ projekto (toliau – Sprendimo projekto),:

Prie prašymo pateikti dokumentai:

1. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-03-09 sprendimo Nr. 1-1355 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje projektuojamų objektų, kurių architektūrinėms idėjoms įvertinti privaloma skelbti projektų konkursus” (toliau – 2022-03-09 sprendimo) įgyvendinimo stebėsenos ataskaita.
2. Sprendimo projektas.
3. Sprendimo priedas – Vilniaus miesto teritorijos suskirstymo į zonas schema (toliau – Schema).

Projekto svarstymas vyko tokia tvarka: viešoje Tarybos posėdžio dalyje Projektą pristatė Vilniaus miesto vyriausioji architektė Laura Kairienė ir Vilniaus miesto savivaldybės Architektūros skyriaus vedėja Aurelija Paškauskienė (toliau – Pranešėjos). Pasisakė ir klausimus Pranešėjoms uždavė Tarybos nariai, vyko atvira diskusija tarp posėdyje dalyvaujančių asmenų. Uždaroje posėdžio dalyje, Tarybos nariai išdėstė savo argumentus ir pateikė išvadas.

II. PRAŠYMO NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Pranešėjų pristatymas:

- Pažymėta, kad Sprendimo projektas Tarybai pristatomas antrą kartą, atsižvelgus į ankstesniame 2024-09-18 Tarybos išvadoje suformuluotas pastabas, jog "*naujo dokumento priėmimui trūksta pagrįstumo, nes iki šiol neatliktas galiojančios tvarkos monitoringas. Projekte pateiktas konkursavimo tvarkos zonavimas atsižvelgiant tik į ploto kriterijų nėra pakankamas, rekomenduojama apibrėžti kokybinius kriterijus ir jų hierarchiją. Esant nurodytiems trūkumams, Tarybos rekomendacija pateiktam dokumentui nėra teikiama. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymu, negavus Tarybos rekomendacijos dokumentas negali būti teikiamas savivaldybės tarybos sprendimo priėmimui.*"
- Atsižvelgus į pastabas buvo atliktas esamos konkursų tvarkos įgyvendinimo monitoringas. Išanalizuoti 2022-2025 m. vykdyti 25 architektūriniai konkursai, 71 ekspertiniai vertinimai, iš jų vietoje konkurso atlikti 53 ekspertiniai vertinimai.
- Pristatyti šie duomenys:

2022 kovo mėn.-2025 kovo mėn. organizuoti architektūriniai konkursai

Eil. Nr.	Konkurso pavadinimas	Konkurso organizatorius	Metai
1.	Prekybos ir laisvalaikio centro „Panorama" Saltoniškių g. 9, Vilniuje, teritorijos plėtros kviestinis architektūrinio projekto konkursas	Andrius Bakšys	2023
2.	Administracinės paskirties pastato („Cloud biuras" 2 etapas) Kalvarijų g. 84, Vilniuje, kviestinis architektūrinis projekto konkursas	Andrius Bakšys	2022
3.	Administracinės paskirties pastato J. Lelevelio g. 4 su pėsčiųjų pasažu, jungiančiu J. Lelevelio g. su Gedimino pr., Vilniuje, kviestinis architektūrinis projekto konkursas	Andrius Bakšys	2022
4.	Naujo viešbučio pastato ir greta jo esančio parko sutvarkymo, Žygimantų g. 3, Vilniuje, atviras architektūrinis projekto konkursas	Lietuvos architektų sąjunga	2022
5.	Pastatų komplekso J. Jasinskio g. 16 ir gretimose teritorijose, Vilniuje, kviestinis architektūrinis projekto konkursas	Lietuvos architektų sąjunga	2022
6.	Verslo centro Lvivo g. 68a, Vilniuje, tarptautinis kviestinis projekto konkursas	Lietuvos architektų sąjunga	2022
7.	Verslo centro Konstitucijos pr. 14A, tarptautinis kviestinis projekto konkursas	Lietuvos architektų sąjunga	2022
8.	Daugiabučio gyvenamojo namo, Verkių g. 36, kviestinis architektūrinis konkursas	Projekto vystytojas	2023
9.	Administracinės paskirties pastato ir daugiabučių gyvenamųjų namų komplekso Algirdo g. 77, kviestinis architektūrinis konkursas	Projekto vystytojas	2022
10.	Administracinės paskirties pastato Rinktinės g. 3, kviestinis architektūrinis konkursas	Projekto vystytojas	2024
11.	A. Goštauto kvartalo konversijos atviras architektūrinis projekto konkursas	Turto bankas	2023
12.	Lopšelio-darželio Aušrinės g. 10A, atviras architektūrinis konkursas	VVK	2022
13.	Progimnazijos S. Lozoraičio g. 95, atviras architektūrinis konkursas	VVK	2022
14.	Kultūros paskirties pastato Garsioji g. 3, viešos erdvės Pavilnio Sodų 9-oji g. 20, prieigų prie jų, atviras architektūrinis konkursas	VVK	2023
15.	Mokslo paskirties pastato (pradinės mokyklos) Šeškinės g. 15 rekonstravimo atviras architektūrinis konkrsas	VVK	2023
16.	Mokslo paskirties pastato Miglos g. 1A, atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2023
17.	Mokslo paskirties pastato Blindžių g. 3 rekonstravimo atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2023
18.	„Vyturio" pradinės mokyklos, Taikos g. 189, atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2023
19.	Gimnazijos, M. Marcinkevičiaus g. 72, atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2023
20.	Mokslo paskirties pastato (Lopšelio – darželio, Kernavės g. 82, Vilniuje), atviras architektūrinis projekto konkurs	VVK	2023
21.	Darželio-pradinės mokyklos Moravų g. 4, idėjos atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2024
22.	Kirdiejų rūmų komplekso ir aplinkos sutvarkymo bei pritaikymo Vilniaus miesto muziejui idėjos atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2024
23.	Lopšelio-darželio, Braškių g. 54, atviras architektūrinis projekto konkursas	VVK	2024
24.	S. Daukanto progimnazijos, Naugarduko g. 7, projekto konkursas	VVK	2025
25.	Šv. Kristoforo progimnazijos, Kazliškių g. 4, projekto konkursas	VVK	2025

VILNIUS

- Atlikta ekspertiniam vertinimui pateiktų projektų analizė:

Ekspertiniai vertinimai

Kategorija	Reikalingas Sprendimo pakeitimas	Objektų kiekis	Žymėjimas
Remiantis Sprendimu, objektas patenka į sąrašą objektų, kuriems reikalingas architektūrinis konkursas, tačiau remiantis 3.1. papunkčiu, konkursas nebuvo organizuotas. Vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu konkursas yra tikslingas.	Kriterijus, pagal kurį konkursas objektui būtų reikalingas - tinkamas, todėl turėtų būti išlaikomas, tačiau būtina atsisakyti išimties numatytos 3.1. papunktyje	23	
Remiantis Sprendimu, konkursas objektui nereikalingas, tačiau vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu, konkursas tikslingas	Papildyti sprendimą kriterijais, užtikrinančiais konkursų privalomumą tokiems objektams	4	
Remiantis Sprendimu, objektas patenka į sąrašą objektų, kuriems reikalingas architektūrinis konkursas, tačiau remiantis 3.1. papunkčiu, konkursas nebuvo organizuotas. Vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu, konkursas nebūtų tikslingas	Kriterijus, pagal kurį konkursas reikalingas, turi būti peržiūrėtas, sušvelnintas	30	

VILNIUS

Ekspertiniai vertinimai

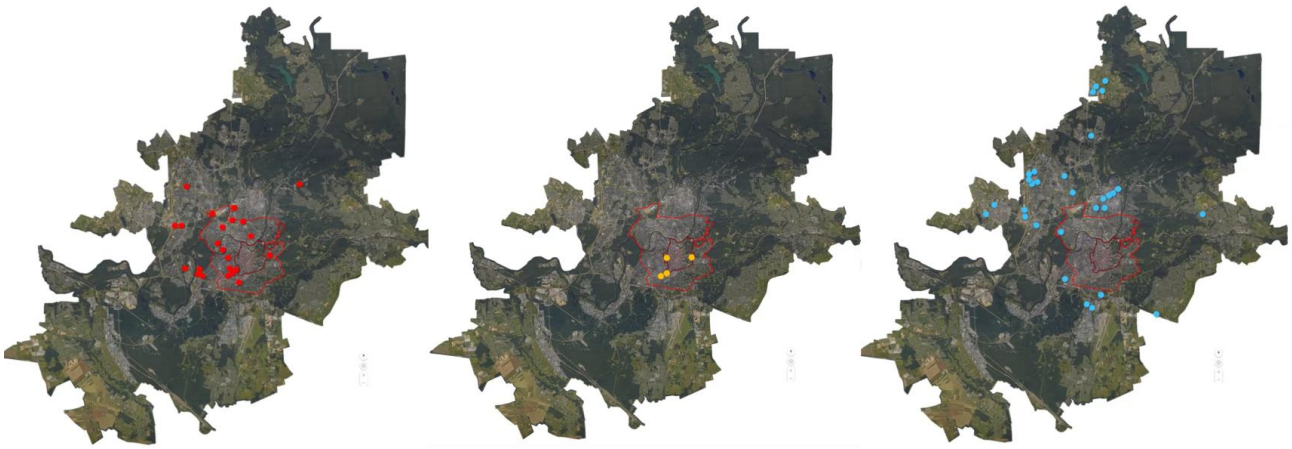

Remiantis Sprendimu, objektas patenka į sąrašą objektų, kuriems reikalingas architektūrinis konkursas, tačiau remiantis 3.1. papunkčiu, konkursas nebuvo organizuotas. Vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu konkursas yra tikslingas.

Remiantis Sprendimu, konkursas objektui nereikalingas, tačiau vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu, konkursas tikslingas

Remiantis Sprendimu, objektas patenka į sąrašą objektų, kuriems reikalingas architektūrinis konkursas, tačiau remiantis 3.1. papunkčiu, konkursas nebuvo organizuotas. Vertinant objekto reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu, konkursas nebūtų tikslingas

- Raudonai pažymėti objektai – tai atvejai, kuomet architektūriniai konkursai neturi būti organizuojami.
- Geltonai pažymėti – Senamiesčio zonoje esantys objektai, kuriems reikėjo konkurso.
- Mėlynai pažymėti – kaip alternatyva skelbtas ekspertinis vertinimas.
- Siūlomi šie anksčiau teikto Tarybos vertinimui Sprendimo projekto pakeitimai: atsisakyti sprendimo 3.1 papunkčio nuostatų; suskirstyti miesto teritoriją į 4 zonas, remiantis ne tik ploto, bet ir kokybiniais kriterijais ir jų hierarchija. Analizuojant Vilniaus miesto teritoriją, siūlomas zonavimas pagal teritorijų reikšmę valstybiniu ir viešojo intereso požiūriu.
- Remiantis išvadoje pateikta pastaba Nr. 2, siūloma atsisakyti sprendimo 3.2 papunkčio išimties, kad Sprendimas netaikomas kartotiniams projektams, kuriems jau buvo rengtas architektūrinis konkursas.

- Siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme numatytą autorių teisių apsaugą, siūloma Sprendimą papildyti punktu, jog Sprendimas netaikomas tais atvejais, kuomet rengiant statinio projektą projektavimą tęsia pirminį statinio projektą parengęs autorius.
- Siūlomos zonos:

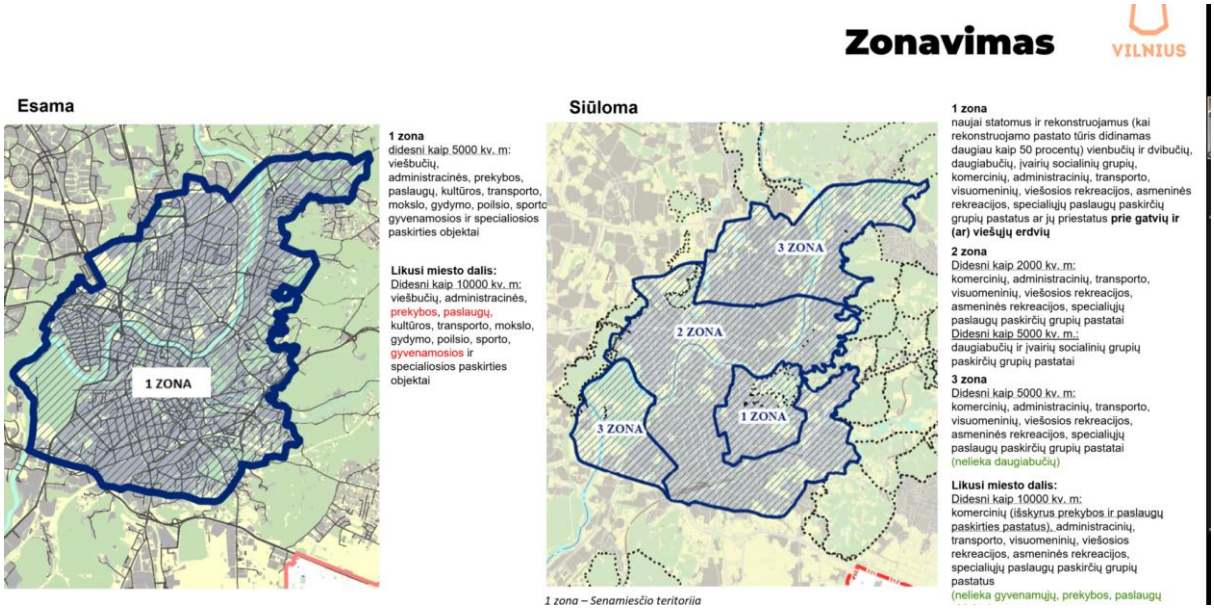

Tarybos narių pasisakymai, klausimai, atvira diskusija tarp posėdžio dalyvių:

- Klausimas: pristatyme nurodyta mėlyna zona, kurioje nereikėtų organizuoti architektūrinių konkursų, bet Pilaitės pavyzdys rodo, kad mokyklai buvo išrinktas geras variantas.

  Atsakymas: mokykloms ir visuomeniniams objektam ši tvarka netaikoma, tik daugiabučiams.
- Klausimas: pateikti pavyzdžiai rodo, kad projektai tikrai geri tie, kurie atsirado per variantų ir alternatyvų paiešką. Konkurso atveju būtų išrinktas tik vienas projektas ir realizuotas. Ar Pranešėjos galėtų pagrįsti kuo siūloma tvarka yra geresnė?

  Atsakymas: nagrinėjamu atveju yra svarstoma architektūrinių konkursų organizavimo atvejai ir tvarką, ne ekspertinio vertinimo tvarka. Pateikiama analizė, nes Tarybos prašymu buvo rekomenduota atlikti monitoringą.
- Klausimas: Ar sutinkate, kad miesto centrinė dalis pateiktoje Schemoje neatitinka miesto centrinės dalies nustatytos Vilniaus miesto savivaldybės bendrajame plane patvirtintame savivaldybės tarybos 2021-06-02 sprendimu Nr. 1-972 **„Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tvirtinimo“** (toliau – Bendrajame plane)?.

  Atsakymas: centrinė dalis patvirtinta dešimtojo dešimtmečio dokumentu, kuris jau nebėra aktualus, tuo tarpu Bendrasis planas neišskiria centro ribos, bet labiau funkcines zonas (kas nėra riba). Sprendimo projektu galima būtų nustatyti naujas ribas, kas vadinama centru.
- Klausimas: Siūloma Schema išskiriama 1 zona - į kurią patenka visa Senamiesčio teritorija, bet tai yra sąlyginai nedidelė miesto dalis, ar nemanote, kad Senamiestyje turėtų būti aiškiai įvardinama prie kokių gatvių ir viešųjų erdvių statant siūloma rengti konkursą?

Atsakymas: įstatymu yra apibrėžiami terminai, kuo ir vadovaujamasi.

Reaguodami į atsakymus Tarybos nariai nesutiko su pateiktu vertinimu ir parėžė, kad centro ribos turi būti įvardinamos konkrečiai.

- Klausimas: Pranešėjų paprašyta patikslint motyvus, kodėl šiuo metu galiojantis 2022-03-09 sprendimas (konkursų objektus identifikuojantys požymiai) yra netinkamas ir kodėl reikia šią tvarką pakeisti?

  Atsakymas: Atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadą, galiojantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimas neatitinka antikorupcinių teisės aktų reikalavimų. Galiojančioje tvarkoje Senamiesčio zonoje nepagrįstai siaurinamas statinių, kurių projektams turėtų būti rengiami architektūriniai konkursai, sąrašas.

- Klausimas: Kodėl Sprendimo projekto 1.1 punkte pasirinktas konkretus rekonstruojamo statinio tūrio padidėjimo rodiklis - 50 proc., nesutampantis su nustatytuoju Lietuvos Respublikos statybos įstatyme?

  Atsakymas: Pranešėjos pažymėjo, kad Kultūros paveldo komisija siūlė dar mažesnę ribą. Tuo tarpu, 100 proc. pokytis, kaip apibrėžta Statybos įstatyme, yra per didelis, todėl ieškant kompromiso, kuris gali būti diskutuotinas, pasiūlyta 50 proc. riba. Sprendimo projekto 1.1 punktas adresuotas Senamiesčiui, nes ten vyrauja maži tūriai, jei projektuojami aukštybiniai pastatai, galėtų būti liekama ir prie 100 proc. tūrio padidėjimo ribos.

- Klausimas: Kodėl neįtrauktos miesto teritorijų vystymo bendrosios kryptys?

  Atsakymas: Buvo įtrauktos, tačiau vėliau nuspręsta jas patvirtinti atskiru dokumentu.

- Klausimas: Monitoringas atliktas vertinant iš Vilniaus miesto vyriausiojo architekto pozicijos, reflektuojant retrospektyviai. Ar matosi skirtumai lyginant konkursų tvarką su kitų didžiųjų miestų tvarkomis? Ar teko išanalizuoti teigiamas ir neigiamas praktikas?

  Atsakymas: Proceso eigoje buvo konsultuojamasi su Liuksemburgo, Danijos miestų atstovais.

- Klausimas: Keliamas klausimas dėl konkursinių projektų vertinimo komisijos narių architektų patirties reikalavimo. Į architektūros konkursų komisiją negali pakliūti, pavyzdžiui, Nacionalinės premijos laureatai, architektūros ekspertai, jeigu per paskutinius du metus nebuvo įkėlę projektų į INFOSTATYBĄ ar realizavę objektų .Viešųjų pirkimų įstatyme nurodoma: jeigu projekto konkurso dalyviams keliami profesiniai reikalavimai, ne mažiau kaip trečdalis vertinimo komisijos narių turi būti bent tokios pačios arba lygiavertės kvalifikacijos, apie patirties reikalavimą įstatyme nerašoma. Architektams kvalifikacijos atestatai suteikiami pagal profesinę patirtį, tad turintys reikiamą kvalifikacijos atestatą architektai per savo profesinę karjerą sukūrę kokybiškos architektūros kūrinių, taip pat turėtų būti kviečiami į vertinimo komisijas. Manytina, kad konkursų organizatoriai galimai nepagrįstai išplečia Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus. Kaip pakomentuotumėte konkursų komisijų sudarymo reikalavimus?

  Atsakymas: Tai yra architektų bendruomenės požiūrio ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reglamentavimo skirtumai. Beje nacionalinės premijos laureatai gali dalyvauti konkursuose kitomis sąlygomis (kaip patarėjai).

- Klausimas: Ar galėtumėte patikslinti, siekiant išvengti dviprasmybės, kur yra detalizuojamos ir (ar) apibrėžiamos (susiejamos su konkrečiais objektais ar teritorijomis) Sprendimo projekte vartojamos sąvokos: „1 zona“ ir „viešoji erdvė“

  Atsakymas: Svarstoma šias sąvokas susieti su šiuo metu rengiamu Vilniaus senamiesčio specialiuoju planu. Tačiau kol dar neturime parengto šio teritorijų planavimo dokumento ir norima realiai judėti toliau kol kas vadovaujamasi galiojančiu Bendruoju planu.

- Klausimas: Pristatymo metu pažymėjote, kad reikalinga teigiama arba neigiama Tarybos išvada, kad tvarką galėtų svarstyti Vilniaus miesto savivaldybės taryba? Ar planuojama atsižvelgti į Tarybos pasiūlymus apskritai?

  Atsakymas: Vilniaus miesto savivaldybė siekia patvirtinti teisingo ir bendrai sutarto architektūrinių konkursų objektų identifikavimo proceso tvarką, todėl esant poreikiui planuojama atlikti Sprendimo projekto korekcijas.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Taryba įvertino pateiktą rekomendacijai gauti Sprendimo projektą ir kartu su projektu pateiktus priedus bei stebėsenos analizę, pagal 2024-09-18 posėdžio metu išsakytas pastabas ir atsižvelgimą į jas.

Taryba atkreipia Pareiškėjos dėmesį, kad Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 – 6 punktuose yra aiškiai įvardinti identifikuojantys požymiai, kuriuos atitinkantys objektai savivaldybės tarybos sprendimu gali būti pripažįstami architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingais. Tarybos vertinimu, dalis Sprendimo projekte išdėstytų sprendinių neatitinka minėtos Architektūros įstatymo sąlygos.

Pirmiausia Taryba pažymi, kad iš Sprendimo projekto ir pateiktos medžiagos lieka neaiškios miesto centrinės dalies ribos ir (ar) apibrėžimas apskritai. Vadovaujantis galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais miesto centras turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į Bendrajame plane apibrėžtą centro zoną. Kaip pažymėjo Pareiškėja, Bendrajame plane yra nurodytos tik funkcinės zonos, bet ne miesto centro ribos, vis dėlto nesutiktina su Pranešėjų teiginiais, kad savivaldybės tarybos sprendimu, skirtu architektūrinių konkursų objektams (jų sąrašui ir (ar) identifikuojantiems požymiams nustatyti) gali būti keičiami Bendrojo plano ar kitų galiojančių dokumentų sprendiniai ir nustatomos miesto centro ribos, nes tai nėra šio teisės akto objektas ir neatitinka tokiam sprendimui priimti keliamų procedūrinių reikalavimų. Taryba pabrėžia, kad Sprendimas yra skirtas būtent architektūrinių konkursų objektams identifikuoti, tuo tarpu konkrečių miesto dalių ir centrų sistemos suformavimas ir išskyrimas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais yra savivaldybės lygmens bendrojo plano reglamentavimo objektas. Dėl šios priežasties, rengdama Sprendimą Pareiškėja (savivaldybė) turi pareigą vadovautis aktualiais galiojančiais Bendrojo plano sprendiniais - nustatyta centro zonos dokumentacija (kur centras plačiausia apimtimi galėtų sutapti su Bendrajame plane pažymėta Vilniaus senamiesčio vizualinės apsaugos pozonio riba). Tuo tarpu, Schemoje išskirtos 3 zonos ženkliai viršija ir išplečia Bendrajame plane pažymėtą Vilniaus senamiesčio vizualinės apsaugos pozonio teritoriją.

Taryba atkreipia Pareiškėjos dėmesį, kad Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 3 punkte yra įvardinti trys statinius, kaip architektūrinio konkurso objektą identifikuojantys požymiai:

a) *statiniai **miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse**, **registruotuose Kultūros vertybių registre;***
b) *statiniai **centrinėse miestų dalyse;***
c) *statiniai**, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui.***

Tuo tarpu, Sprendimo projektas (Sprendimo 1.6 papunktis (ir iš dalies 1.4 ir 1.5 papunkčiai)) ir Schema išskirtos 2 ir 3 zonos apima ženkliai didesnę miesto teritoriją ne tik Kultūros vertybių registre užregistruotas teritorijas ar Bendruoju planu išskirtą centrinę Vilniaus miesto dalį ar istoriškai susiklosčiusias urbanistines erdvines struktūras.

Taryba taip pat pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 straipsnio 7 dalimi sąlyga *„istoriškai susiklosčiusi“* iš esmės nukreipia į autentiškus kultūros paveldo objektus ir vietoves: *„**Autentiškumas** – kultūros paveldo objekto ar vietovės išlikusios savybės, apimančios pirminę ar **istoriškai susiklosčiusią objekto paskirtį, išraišką** ir savitą fizinį pavidalą–formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją, **aplinką.**“.*

Pirmiausia laikantis teisės aktų reikalavimų turėtų būti apibrėžta (atskleista) įstatyme vartojamos sąvokos *„istoriškai susiklosčiusi urbanistinė struktūra“* apimtis, taikoma konkrečiu laikotarpiu pilnai urbanizuotoms teritorijoms, turinčioms vertingųjų požymių ir teritorijų planavimo dokumentuose identifikuotos konkrečios istoriškai susiklosčiusios teritorijos.

Iš kitos pusės Sprendimo projektu yra **įvardinami tik statiniai ir visiškai nereglamentuojant atvejų, kuomet turėtų būti organizuojami urbanistinės idėjos konkursai** taip apribojant galimybes siekti architektūros kokybės kriterijų išpildymo prieš pradedant teritorijų planavimo dokumentų rengimą:

a) miestų teritorijų vystymo bendrosios kryptys – Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 punktas;
b) miestų plėtrai ir savitumo išsaugojimui reikšmingų jų teritorijos dalių erdvinio vystymo kryptys – 13 straipsnio 2 dalies 2 punktas;
c) valstybę, savivaldybes ir miestus reprezentuojanti architektūra Lietuvoje ir užsienio šalyse – 13 straipsnio 2 dalies 4 punktas.

Atsižvelgiant, kad Sprendimu taip pat siūloma panaikinti šiuo metu galiojančią išimtį dėl projektų vertinimo regioninėse architektūros tarybose ar Architektūros-urbanistikos ekspertų tarybose, Sprendimo objektu gali būti įvardinami tik įstatyme įvardintus požymius atitinkantys objektai, priešingu atveju, Tarybos vertinimu, bus patvirtintas įstatymo reglamentavimo neatitinkantis Sprendimas.

Siūloma keisti 1 zonos pavadinimą į „Senamiesčio zoną“, taip sugretinat su Vilniaus miesto senamiesčiu ir išvengiant ginčų dėl šios zonos paribiuose esančių statinių priskyrimo vienai ar kitai zonai. Nors Taryba ir sutinka su Sprendimo projekto vertinimu, kad vienbučių/dvibučių statyba Schemoje nurodomoje 1 zonoje prie

gatvių ir viešųjų erdvių galėtų būti konkurso objektas, tačiau vėlgi, kad galėtų būti nustatytas toks reglamentavimas, pirmiausia turi būti apibrėžiama „viešosios erdvės“ sąvoka ir apimtis susiejant su aktualiais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

Taryba taip pat siūlo išbraukti Sprendimo projekto 1.1 punkto dalį dėl rekonstrukcijos, nes pranešimo metu pateikta argumentacija dėl 50 proc. tūrio padidėjimo ribos pasirinkimo nebuvo pagrįsta, Pranešėjos taip pat pripažino, kad ši riba gali būti diskutuotina. Taryba atkreipia dėmesį, kad nustačius šį požymį Vilniaus senamiestyje pastato didinamas 1 aukštu su mansarda viršys 50 proc. ribą ir tokiems projektams jau turės būti organizuojamas architektūrinis konkursas, kas labai padidins konkursų skaičių ir apsunkins jų organizavimą apskritai ar sukurs formalią konkurso procedūrą su vienu dalyviu. Siūloma palikti tokią nuostatą, kuri yra numatyta Statybos įstatymo 24 straipsnio 2^1 dalyje.

Sprendimo projekto 1.2 papunktyje įvardinami naujai statomi ar rekonstruojami visi religinės paskirties pastatai, kurie vėlgi nėra nurodyti Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1-6 punktuose įvardintuose požymiuose ir religiniai pastatai galėtų tapti konkursų objektu tik tuo atveju, jei kartu atitiktų minėto įstatymo straipsnio 2 dalies 3 punktą.

Apibendrindama Taryba pažymi, kad pateiktu vertinimui Sprendimo projektu visiškai nėra išskiriama konkrečių konkursų objektų tipologija, nepasirinkta aiški kryptis ar viską įvardinti konkrečiai, ar įvardinti bendrai, kad tiktų visiems tipams. Koreguojant Sprendimo projektą, Taryba siūlo Pareiškėjui įvertinti galimybę konkursų objektų identifikavimo reguliavimą parengti ir pagrįsti etapais:

pirma aiškiai ir tiksliai apibrėžti teritorijų planavimo dokumentų sprendinius atitinkančią zoną (-as), kurioje (-iose) turi būti objektas;

antra - įvardinti konkrečius, į zoną patenkančio, objekto reikšmingumą identifikuojančius požymius: pastato tipas, finansavimo šaltinis, objekto paskirtis lemianti jo reikšmingumą. (Taryba siūlo Sprendimo projekto rengėjams aiškiai susieti konkursų objektų sąrašą su aplinkos ministro tvirtinamu visuomenei svarbių statinių sąrašu, viešosiomis lėšomis (valstybės ar savivaldybės) finansuojamais statiniais ir reikšmingumu (pvz.: švietimo ir (ar) ugdymo įstaigos, visuomeninės paskirties pastatai). Kitų parametrų išskyrimas, Tarybos vertinimu, jau gali būti perteklinis ar subjektyvus, todėl turėtų būti papildomai motyvuojamas ar pagrindžiama;

ir trečia - objektas turi atitikti bent vieną iš Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 – 6 punktuose nurodytų požymių.

Objektai, kurie išpildo visų trijų aukščiau nurodytų sąlygų visumą, turėtų būti vystomi tik jų architektūrinę idėją išrinkus architektūrinio konkurso būdu.

IV. TARYBOS IŠVADOS

Taryba, išnagrinėjusi pateiktą prašymą dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje projektuojamų objektų, kurių architektūrinėms idėjoms įvertinti privaloma skelbti projektų konkursus“ projekto, teikia žemiau išdėstytas išvadas:

1. Sprendimo projekte įvardinti architektūrinių konkursų objektai ženkliai išplečia objektų, kuriems turės būti organizuojami architektūriniai konkursai, sąrašą. T. y. Sprendimo projektas Tarybai pateiktoje

apimtyje savo sprendiniais prieštarauja Architektūros įstatymo 13 straipsnio kai kurioms nuostatoms, todėl Taryba siūlo Pareiškėjai iš esmės peržiūrėti Sprendimo projektą ir užtikrinti, kad jame būtų numatyti tik tiek objektai, kurie atitinka įstatyme nurodytus požymius.

2. Prie Sprendimo pridėtos Schemos sprendiniai neatitinka galiojančių norminių teisės aktų. Siūloma 1 zonos pavadinimą keisti į „Senamiesčio zona“, taip ją sugretinat su Vilniaus miesto senamiesčiu (jo ribomis, nustatytomis Vilniaus miesto bendrajame plane). 2 zonos ribas siūloma sutapatinti su Vilniaus miesto centrinės dalies ribomis, patvirtintomis Vilniaus miesto valdybos 1998 m. spalio 1 d. sprendimu Nr. 1819V. Taip pat siūloma atsisakyti 3 zonos ir 1.6 papunktyje įvardintos "visos likusios Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos".
3. Siūloma sukonkretinti, prie kurių Senamiesčio zonos gatvių ir (ar) viešųjų erdvių (aikščių, skverų, atskirųjų želdynų ir kitų erdvinės struktūros elementų, skirtų visuomenės bendriesiems interesams) projektuojamiems objektams privaloma skelbti konkursus. Taip pat pateikto projekto 1.3 papunktyje siūlome atsisakyti nurodyti pastatų paskirties grupes, nes įvardintose vietose konkursai turėtų būti skelbiami visiems objektams.
4. Naujai statomų ar rekonstruojamų pastatų plotų keitimo argumentai nepakankamai pagrįsti, todėl siūloma Sprendimo projekte pakoreguoti 1.4.1 papapunktį, jame nustatant ne 2 000 kv. m pastatų antžeminį plotą, bet 5 000 kv. m ir 1.4.2 papapunktį, jame nustatant ne 5 000 kv. m pastatų antžeminį plotą, bet 10 000 kv. m bei atsisakyti perteklinio 1.5 papunkčio. Taip pat dėl rekonstruojamų objektų siūloma palikti tokią nuostatą, kuri yra numatyta Statybos įstatymo 24 straipsnio 2^1 dalyje.
5. Siūloma atsisakyti punktų, kurie dubliuoja informaciją (atsisakyti 1.1. , nes dubliuoja 1.8).
6. Sprendimo projekto sprendinius suformuluoti ir pagrįsti etapais:

   pirma aiškiai ir tiksliai apibrėžti teritorijų planavimo dokumentų sprendinius atitinkančią zoną (-as), kurioje (-iose) turi būti konkretus objektas,

   antra - įvardinti konkrečius, į zoną patenkančio, objekto reikšmingumą identifikuojančius požymius,

   trečia – nustatyti, kad objektas turi atitikti bent vieną iš Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 – 6 punktuose nurodytų požymių.

V. TARYBOS REKOMENDACIJOS

Įvertinant tai, kad Sprendimo projektas neatitinka Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies kai kurių nuostatų, rekomenduojama Pareiškėjui prieš teikiant Sprendimo projektą Vilniaus miesto savivaldybės tvirtinimui **pakoreguoti projektą** atsižvelgiant į aukščiau pateiktas Tarybos išvadas bei argumentus.

Posėdžio pirmininkas _____ Dalia Dijokienė

Posėdžio sekretorius _____ Martyna Skomskytė